

הפגוש שב

עיתון תנועת המושבים

www.tmoshavim.org.il

הפשרת קרקעות חקלאיות: הצורך במדיניות חקלאית

ישראל בעוד עשר, עשרים ושלושים שנה. יש לבחון נקודה נוספת והיא, פיזור האוכלוסייה בארץ. מדינת ישראל חייבת ליישב את הנגב ואת הגליל, חייבים לעבור מדיבור למעשה בלי שום דיחוי; הפשרת אדמות במרכז הארץ עומדת בניגוד מוחלט ליעד זה. ושוב, בטווח הארוך, הפשרת אדמות במרכז, משמעה איבוד הנגב והגליל. כל מי שנמצא בשטח יודע שאין מדובר בהצהרות אפוקליפטיות זו המציאות, הדבר מתרחש מול עינינו מדי יום ביומו - גם היום.

לסיכום, ברצוני להדגיש את הפער שבין פעולות פופוליסטיות קצרות טווח ובין החלטות הנובעות ממשילות ברורה, מתוך הצבת יעדים שנגזרים ממדיניות שמבינה את הקשיים שמדינת ישראל עומדת להתמודד איתם בעשורים הקרובים.

המרחב הכפרי הוא מוצר ציבורי, מוצר שיש לבחון אותו בכלים ארוכי טווח, הטיפול בו בעדשה כלכלית קצרת טווח, הוא טעות שעלולה לעלות ביקר, לכולנו.

אני מאחל לכל ידידי חברי המושבים ותושבי מדינת ישראל חג חרות שמח.

איתו בעתיד, משום שהכלים שיש בידינו אין בהם די להביא אותנו ליעדים שהצבנו לעצמנו.

הבעיה היא שהממשל אינו מציב באופן ברור, יעדים, וגם אם הוצבו יעדים (דוגמת תמ"א 35), המציאות בשטח (ובמילים אחרות התמיכות הניתנות בפועל), אינה מובילה ליעדים שאמורים לשמור על שפיות ירוקה בין גדרה

חובה עלינו להפנים, שבמקומות בהם לחצי העיר הם הכבדים ביותר, חיונית, בטווח הקצר, ההגנה החזקה ביותר על החקלאים

לחדרה ובין הים לכביש שש. שפיות ירוקה הקשורה לערכים יהודים-ציוניים במדינת ישראל.

בטווח הארוך, יש קשר ישיר בין הפשרת אדמות חקלאיות לבין עתידה של מדינת ישראל, ומשום כך על הגישה להיות שונה לחלוטין: יש לדאוג לכך שהמשק המשפחתי במרכז הארץ, יהיה כדאי מבחינה כלכלית, וחייבים לחזק את הקשר שבין היהודי לאדמתו. יש להתייחס לנושא הפשרת האדמות כאל מפתח שיקבע כיצד תראה מדינת

איתן בן דוד, מזכ"ל תנועת המושבים

בישראל מתרחשת פלישה זוחלת של פרברים עירוניים לתוך שטחים חקלאיים. ככל שהכדאיות הכלכלית של המשק החקלאי פוחתת (היחידה הכלכלית), גוברים הלחצים למכור את האדמות החקלאיות.

נראה שמבחינה כלכלית טהורה, אי אפשר לשמר חקלאות במקומות שיש בהם לחצי עיר. חובה עלינו להפנים, שבמקומות בהם לחצי העיר הם הכבדים ביותר, חיונית, בטווח הקצר, ההגנה החזקה ביותר על החקלאים, ואין זה למען "החקלאים", אלא למען תושבי הערים, ולא לטווח הקצר אלא לטווח הארוך.

הקרקע היא מוצר ציבורי ובשטחה המצומצם של מדינת ישראל, הקרקע היא משאב לאומי חשוב לאין שיעור, מבחינה אקולוגית, ביטחונית וערכית. להפשרת האדמות חייבים להתייחס בפרספקטיבה ארוכת טווח, השוקלת בכובד ראש, משתנים גיאואסטרטגיים ומשתנים שעלולים להפר את שיווי המשקל הבעייתי, שהיום עוד יש בכוחנו להתמודד איתו, וליצור מצב חדש שאין אנו יודעים אם נוכל להתמודד

גיליון 28
מרץ-אפריל 2010

ברכת הרב לפסח
עמוד 2

עדכונים מאגף המשק
עמוד 3

איוש הנחלות הפנויות
עמוד 4

אנרגיה סולארית - קרקע או גג?
עמוד 5

סמינר פעילי תרבות
עמוד 6-7

המיסוי הכרוך בירושת המשק החקלאי
עמוד 8

נוער, נוער, נוער... חדשות בני המושבים
עמודים 10-11

מושב TV מגזין הטלוויזיה של תנועת המושבים.
ערוץ 98 שני 21:00, חמישי 15:30

מערכת עיתון "המושב":

עורכת אחראית: מיכל דותן-לזין

מרכזת מערכת ועריכה: ורדה בואבי

חברי המערכת:

יהודה אלטון, עו"ד עמית יפרח, איציק כהן,

מנשה סמירה, שלמה עצמוני, יוגב שריד,

חן דהאן.

כתובת המערכת: תנועת המושבים, שדרות

שאול המלך 8 תל אביב,

טל: 03-6086333, פקס: 03-6918996

varda@tmohavim.org.il

**תנועת המושבים מאחלת
חג פסח שמח
לתושבי המושבים
ולכל בית ישראל**

חג הפסח - אביב וחרות

מאת הרב מנחם הכהן, רב תנועת המושבים

חג הפסח, הוא הגדול והמרכזי במועדי ישראל.

המצה היא לחם עוני, להזכיר שעבוד מצרים. המצה באה לסמל את חיי העוני של ישראל במצרים וגאולתם משם.

חג החירות: סיבתו ועיקרו של חג הפסח הוא המאורע של יציאת עם ישראל מעבדות לחרות, כל הדינים והמצוות המרובים של חג זה מטרם - זכר ליציאת מצרים. מן המאורע של יציאת מצרים מתחייבות כל המצוות העיקריות של הפרט והחברה, המייחדות את עם ישראל, והיא נזכרת בתפילות בכל יום. כליל הסדר מצווה להרבות בסיפור יציאת מצרים, כנאמר בהגדה: "וכל המרבה לספר ביציאת מצרים, הרי זה משובח".

סיפור יציאת מצרים מתחלק לשני נושאים עיקריים: האחד - השיעבוד ועבודת הפרך במצרים. השני - הנס של יציאת מצרים והחרות שזכה בה עם ישראל. מלבד הנסים והנפלאות שאירעו לעם בצאתו מעבדות לחרות, נתייחסה משמעות עמוקה למאורע הכביר של יציאת מצרים. דבר המוצא ביטוי רב משמעות בהצהרה אותה אנו קוראים כליל הסדר: "בכל דור ודור חייב אדם לראות עצמו כאילו הוא יצא מצרים". הצהרה זו, באה להדגיש שהמאורע של יציאת מצרים אינו רק זכרון היסטורי לשחרור לאומי ומאורע חד פעמי, אלא מאורע אוניברסלי של מפנה בתולדות העמים והאנושות הנמשך מאז ועד היום.

יציאת מצרים הפכה אב טיפוס לכל התרבויות ועמי העולם לשחרור לאומי משלטון משעבדים, סמל להיות האדם בן חורין מבחינה רוחנית-תרבותית ומן הבחינה הלאומית והחברתית.

יהי רצון שחג האביב, חג הפסח, חג המצות וחג החרות, יביא בכנפיו רוח של חיים ושלווה לפרט ולכלל, חרות ואביב לעם ישראל ולכל עמי תבל.

ארבעה שמות לחג: חג האביב * חג הפסח * חג המצות * חג החרות. כל שם מסמל צד ממהותו הרבגונית של החג:

חג האביב: לפי שהחג חל בחודש האביב נקרא החג על שמו. לחודש זה, נודעת חשיבות מיוחדת במסורת ישראל. עליו נאמר במקרא (שמות יב, ב): 'החדש הזה לכם ראש חדשים, ראשון הוא לכם לחודשי השנה.

כמו חגי ישראל האחרים, יש קשר אמיץ בין מובנו הלאומי וההיסטורי של החג ובין ההתרחשות בטבע, חודש האביב, המסמן את התחדשות הטבע, מסמל את התחדשותו של עם ישראל - ואת אביב העולם כולו.

חג הפסח: נקרא על שם שפסח הקב"ה על בתי בני ישראל בהכותו את פרעה ואת בכורי מצרים. לזכר מאורע זה, נצטוו בני ישראל להקריב "קרבן פסח". על מצווה זו נצטוו בני ישראל עוד בהיותם במצרים, כנאמר (שמות יב, ג): "ויאמר ה' אל משה ואהרן: דברו אל כל עדת ישראל לאמה: בעשור לחדש הזה ויקחו להם איש שה לבית אבות שה לבית".

את בשר קורבן הפסח היו אוכלים בחגיגות משפחתיות כליל החג, והוא מקור הטקס המשפחתי החגיגי של ליל הסדר.

חג המצות: אכילת מצה היא אחת המצוות המרכזיות של הפסח. במקרא, מופיע פעמים רבות הצו של אכילת מצה בפסח, עד שנקרא החג "חג המצות", כמו שנאמר (שמות יב, לו): "ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עוגת מצות, כי לא חמץ, כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה, וגם צדה לא עשו להם". טעם נוסף לאכילת המצה (דברים טז ג): "שבעה ימים תאכל עליו מצות לחם עוני".

בברכת חג שמח וכשר,
הרב מנחם הכהן, רב התנועה

עדכונים מאגף המשק

איציק כהן,
יו"ר אגף המשק

מִיָּמִים

אנו נמצאים היום בחודשי החורף האחרונים. יש שביעות רצון מסוימת מכמויות הגשמים שירדו ואני תקוה שעוד ירדו גשמים וימלאו את הכנרת והמאגרים. במצב זה הודיעה רשות המים כי השנה יקטן הקיצוץ במים ויעמוד רק על 50 מליון קוב במקום 100 מליון קוב שהיה בשנת 2009 בהשוואה לכמות שהייתה ב-2008. הקצאת המים לצרכנים אמורה להגיע החודש מנציבות המים.

מִיָּמוֹשׁ זְכָאוֹת הַתְּמִיכָה בַּמְסַגֵּרֶת הַסַּכֵּם הַמִּים 2007-2009

כידוע, הסכם המים שנחתם בין הממשלה והחקלאים מאפשר בין היתר קבלת תמיכות (מענקים) לצרכני המים בגין ההתייקרויות בהשקעות התשתיות. הודעות על כך נשלחו למושבים ע"י משרדי

המחוז של משרד החקלאות. מבדיקת הנתונים במשרד החקלאות נתברר לי כי ישנם מושבים רבים שלא ניצלו את המענקים העומדים לרשותם עפ"י ההסכם. בימים אלו יצאנו בתזכורת לכל מזכירות המושבים לניצול הכספים העומדים לרשותם.

מִיָּמֵי לְבֵית

היטל הבצורת הוקפא בשלב זה, אך המושבים מחוייבים עפ"י צווי היטל להתקין שעוני מים נפרדים בכניסות לבתים בנפרד מהמשק החקלאי. החל מחודש ינואר קיבלו המושבים מחברת מקורות חיוב מים לבית חדש המבוסס על הקצאה של 12.5 קוב לחודש, כאשר 2.5 קוב ראשוני במחיר של 1.08 ₪ לקוב +מ.ע.מ -10 קוב לפי 4.08 ₪ לקוב +מ.ע.מ. זאת כמובן לפני עלויות התקורה בכל מושב.

נֹזְקֵי טַבַּע לֹא מְכֻסִּים

מחסור המים שהיה בשנה שעברה גרם לנזקים כבדים למטעי האגס שפרחו טרם זמן בסתיו במקום כעת באביב. זהו נזק כבד שיתיר את המטעים ללא פרי השנה. הגשמים העזים שירדו

בחודש שעבר גרמו לשיטפונות כבדים באזור הנגב המערבי שסחפו והרסו שטחים מעובדים ונזק לתשתיות החשמל לחממות. כל הנזקים הנ"ל אינם מכוסים במסגרת ביטוחי הקרן לנזקי טבע. פנינו לשר החקלאות למצוא דרך כלשהי לסייע למשקים שנפגעו.

פְּדִיּוֹן מְכֻסוֹת פֶּטֶם

נאבקנו רבות בכדי להשיג מקור כספי שיפצה את בעלי מכסות הפטם שגידלו בעבר ואכן חלק קיבלו תמורה בעבור מכסתם. אך משרד האוצר הפסיק את התשלום מחוסר תקציב ונתרו מגדלים רבים שברשותם מכסה לא מנוצלת ואין להם אפשרות לפדות אותה. במאבק ארוך שנים הצלחנו לשכנע את מועצת הלול להעמיד סכום של 18 מליון ש"ח לפדות מכסות אלו ואכן יצא מכתב לכל בעל מכסה. רק מגדלים בודדים ניצלו אפשרות זו ופדו את המכסה.

בקרב תצא מועצת הלול בהודעה כי מי שלא פדה את מכסתו עד תאריך מסוים, לא יוכל עוד לפדות וגם יאבד את מכסתו. לכן אני פונה שוב אל אותם מגדלים שמחזיקים מכסת פטם שאין

לה כל ערך היום לפנות למועצה ולבקש את פדיון המכסה. פניה זו לא כוללת מגדלי פטם עם סובסידיות חוק הגליל מצפון הארץ.

חֹק הַחֲלָב

משרד החקלאות, מועצת החלב יחד עם התאחדות מגדלי בקר לחלב הובילו בשנה שעברה את חקיקת חוק החלב בכנסת. מהלך זה הופסק בתום הקדנציה של הכנסת הקודמת ואמור להמשיך בכנסת זו. רבות דובר על חשיבות חוק החלב לרפתנים וליציבות משק החלב המתוכנן. החוק בשלמותו בהסתייגויות קלות נהנה מתמיכת התאחדות מגדלי הבקר לחלב, המייצגת את הרפתנים, מועצת החלב, כל המחלבות ובראשם תנובה- אשר התחייבה במסגרת רכישת החברה לתמוך במהלך, וכמו כן מתמיכת משרד החקלאות. אנו מקווים כי ועדת הכלכלה בכנסת תמשיך בהשלמת החקיקה של חוק החלב.

אני מאחל לכל חברי המושבים חג אביב שמח.

א.ד. משולם בע"מ

יבוא ושיווק של חלפים מקוריים וחלופיים לכל סוגי הטרקטורים ומנועים תעשייתיים

◀ שירות מקצועי ואמין
 ◀ משלוחים לכל חלקי הארץ

40
מעל שנות ותק אמינות ונסיין

חייגו עכשיו לקבלת מבצעים מיוחדים

תל-אביב: בן אביגדור 26 • טל. 5616261 / 03-5621301 • פקס 03-5618525
 סניף חיפה טל. 04-8721181

למי שייך המשק: לאמא או לבן?

עו"ד עמית יפרח - יו"ר אגף קרקעות ואז"ט

עניינו של פסק הדין הינו בתיבה שהגישה אם לפינוי וסילוק יד של בנה מהמשק מבית המגורים ומכל מבנה אחר במשק, ובתיבה נגדית שהגיש הבן למתן פס"ד המצהיר כי הוא וכלתו בעלי הזכויות במשק.

לטענת האם היא נעתרה לבקשת בנה וכלתה והותירה להם להתגורר במשק ולבנות בו את בית מגוריהם. לדבריה הרשות להתגורר ניתנה להם, ולבקשתם, כברי רשות בלבד, ללא כל זכות נוספת. ומעולם לא הייתה לה כל כוונה ליתן להם זכויות במשק מעבר לזכות מגורים. ברבות הימים, משהורע מצבה הבריאותי והכלכלי ביקשה למכור את המשק שבבעלותה, רכושה היחיד, כך שיתאפשר לה לעבור למקום מגורים מתאים יותר למצבה ולקיים את עצמה.

לטענת האם, על אף העובדה שהמשק רשום על שמה ואין כל מניעה שתמכור אותו, קמו נגדה בנה ואשתו והחלו להילחם בה על מנת לנשלה מרכושה. הבן לטענתה הפעיל עליה מכש לחצים במטרה להניאה מכוונתה למכור, ומנע באגרסיביות כל ביקור של רוכש פוטנציאלי.

כמו כן, היא ניסתה ללכת לקראת בנה ואף הציעה לו לפצל את בית מגוריו, כך שיוכל להמשיך ולהתגורר בביתו שבנה ולחלופין אף הציעה לו פיצוי עבור השקעותיו בבניית בית המגורים, אולם כל הצעותיה נדחו ע"י הבן.

בית המשפט קבע כי על האם להפריד את בית המגורים של הבן ואשתו מהמשק, וכן חייב את הבן וכלתו בכל ההוצאות הכרוכות בפיצול ביתו מהנחלה.

לטענת האם העובדה שהחל תהליך מינוי "בן ממשיך" אינה מעלה ואינה מורידה מאחר והתהליך לא הושלם מעולם, והסיבה היחידה שהתובעת פתחה בהליך "בן ממשיך" הייתה על מנת לאפשר לבנה לקבל משכנתא לצורך בניית ביתו ולא מעבר לכך.

לאור זאת הוגשה על ידי האם תביעת הפינוי לבנה או לחלופין תביעה לפיצול ביתו של הבן ולחייבו בעלויות הפיצול.

לטענת הבן מגיל צעיר מאוד נטל הוא על כתפו את עול המשק והקדיש את כל מרצו ומאודו לטיפול במשק. בנוסף הפנייה לאגודה על מנת להכיר בו כבן ממשיך הייתה יוזמה של האם והדברים היו ברורים ומעולם לא הייתה מחלוקת בעניין זה לא עמד הבן על רישום הזכויות שהוענקו לו ע"י האם. ובהסתמך על כל אלה נטל הבן משכנתא גבוהה מאוד לשנים רבות על מנת לבנות את ביתו. הבן וכלתו הגישו תביעה להכיר בזכויותיהם בנחלה, וכי האם אינה רשאית למכור את הנחלה לצד ג'.

בית המשפט קבע: בעניין העברת הזכויות במשק כמתנה לבן דחה בית המשפט את תביעת הבן מאחר ויש לקבל את הסכמת המינהל מראש ובכתב, על כן, בלא הסכמת המינהל לא יכולה הייתה התובעת להעביר את הזכויות בבית שבנו הנתבעים בדרך של מתנה. בית המשפט דחה את טענת הבן כי מונה לבן הממשיך וזאת על אף שהיו מספר מסמכים שנחתמו על ידי האם לאגודה ובהם צויין הבן הממשיך. טענות האם כי חתימתה על המסמכים הייתה אך ורק על מנת לאפשר את בניית הבית התקבלה על ידי בהמ"ש.

בית המשפט קבע כי על האם להפריד את בית המגורים של הבן ואשתו מהמשק, וכן חייב את הבן וכלתו בכל ההוצאות הכרוכות בפיצול ביתו מהנחלה. לאור האמור תוכל האם לסיים את מכירת הנחלה וכך יתאפשר לה לעבור למקום מגורים מתאים יותר למצבה ולקיים את עצמה.

פסק דין זה עוסק בסוגיית הבן הממשיך שהינה חשובה ומרכזית בהרבה משפחות במושבים ודרכו ניתן ללמוד כמה היבטים שעל בעלי נחלות לקחת לתשומת ליבם במסגרת מערכת היחסים בינם לבין ילדיהם. על ההורים להבין כי כל קבלת החלטה על בניה במשק הינה בעלת השלכות עתידיות על יכולתם להגשים את רצונם לעניין סוגיית ירושת המשק בעתיד או על רצונם למוכרו. בנוסף רצוי לזכור כי פיצול בית מהנחלה הינו תהליך תכנוני מורכב וכרוך בעלויות כספיות גבוהות שלא תמיד נלקחות בחשבון בבניית הבית על ידי הילדים ולא תמיד מצויות בידי הבן המעוניין בפיצול.

חשוב לייצר מערכת חוזית ברורה בין ההורים לילדים שתשקף את רצון הצדדים ותיתן מענה למקרים כגון המקרה דנן וזאת על מנת ולהימנע ממצבים של ההגעה לבתי משפט אשר אינן רצויות בתוך המשפחה ומלוות באכזב רב.

רשימה זו הינה למידע כללי וראשוני בלבד ואינה נועדה בשום מקרה לשמש כיעוץ משפטי ו/או כתחליף ליעוץ משפטי. אין להסתמך על האמור מבלי להיוועץ עם עורך דין העוסק בתחום בטרם נקיטת כל פעולה או קבלת כל החלטה.

הנדון: איוש נחלות פנויות

תנועת המושבים פנתה לחברי מועצת מקרקעי ישראל שעל סדר יומה, בין השאר, דיווח בנושא איוש נחלות פנויות, בנושא שבנדון, כדלקמן:

אין חולק כי פרק הזמן שחלף מיום הקפאת איוש הנחלות ועד היום, הינו פרק ממושך ובלתי סביר בכל קנה מידה של ניהול ציבורי והתנהלות רשות שלטונית אל מול אזרחיה. על המועצה לסיים את הסאגה הבלתי נגמרת של הקפאת איוש הנחלות ולהביאו להכרעת מועצת מקרקעי ישראל שהינה הגוף האמון על מדיניות המקרקעין ו/או לחילופין להפשיר את הקפאת הנחלות ולהשיב את הוראת אגף 31 לתוקפה עד אשר תשונה אם בכלל ע"י מועצת מקרקעי ישראל.

נושא הקפאת איוש הנחלות הפנויות נמצא על סדר יומנו שנים ארוכות שבהן המינהל טרם הכריע בסוגיה זו, וממשיך במדיניות ההקפאה ללא החלטת מועצת מקרקעי ישראל בנדון.

* בתאריך 30.04.03 התקבלה בהנהלת המינהל החלטה מס' 863 לפיה הוגבל איוש הנחלות לאזורי עדיפות לאומית א' ולאזורי קו עימות.

* בתאריך 14.1.04 התקבלה בהנהלת המינהל החלטה מס' 1046 המבטלת החלטה מס' 863 לפיה הוקפא איוש נחלות פנויות במושבים בכל אזורי הארץ, פרט לאזור קו עימות, עד לגיבוש עמדת המינהל בנושא והבאת הנושא לדיון במועצה.

* בתאריך 23.4.04 התקבלה בהנהלת המינהל החלטה מס' 1103, לפיה לאור העובדה כי הקפאת איוש הנחלות הינו למנוע הקצאת קרקע בחינם, הרי שבאזורי הנגב והצפון שווי הקרקע שואף לאפס והשיקול הכספי פחות רלוונטי, מאושר איוש נחלות במושבים באזור עדיפות א', אשר שווי הנחלה בהם אינו עולה על \$100,000 כולל פיתוח. זאת, עד לאישור הצעה כוללת בנושא איוש הנחלות ברחבי הארץ, אשר תוכן על ידי האגף החקלאי במינהל.

* בתאריך 9.2.05 התקבלה בהנהלת המינהל החלטה מס' 1308 לפיה איוש הנחלות הפנויות יעשה באמצעות מכרז וישוקו ע"י מינהל מקרקעי ישראל, קרי, הלאמת/הפקעת הנחלות שטרם אוישו במושבים.

* בתאריך 2.05.2005 הועלתה לדיון בישיבת מועצת מקרקעי ישראל הצעת החלטה בעניין "איוש נחלות" על פי החלטת הנהלת המינהל מס' 1308. המועצה החליטה להעביר הדיון לועדת המשנה אשר החליטה בישיבתה מיום 5.05.2005 להקים ועדת שימוע בראשות מר מנחם ליבוביץ ללימוד ולבחינה מעמיקה של הנושא טרם קבלת החלטות שהן שינוי במדיניות המועצה מקדמת דנן.

יצוין, כי חלפו מספר שנים ומועצת המינהל עדיין לא קיבלה החלטה בעניין ולא מסתמן באופק סיכוי כי מתגבש פתרון בזמן הקרוב אשר יביא לסיום את הסוגיה שמעכבת מושבים רבים ומשפחות רבות.

לגישתנו, ניסיון המינהל לעשות גזירה שווה בין זכויות בנחלה מקורית אשר דמי החכירה המלאים בגינה שולמו משך שנים רבות, והכוללת זכויות לבניה מקדמת דנא, לבין מגרש בהרחבה שמקורו בקרקע חקלאית ששינתה יעודה למגורים זה עתה ואינו חלק מזכויות הנחלה המקורית, הינו ניסיון קלוקל. כמו כן, על מתיישב בנחלה במושב חובות שאינן חלות על מתיישב בהרחבה, ובכלל זה חובת עיבוד חקלאי וחברות באגודה, אשר נועדו לשמור על הצביון החקלאי של המושב.

בנוסף, משמעות הקפאת איוש הנחלות הינה פגיעה קשה של האינטרסים של ציבור המועמדים לנחלות שהמינהל נמנע מלהשלים את הקצאת נחלותיהם. יודגש, כי כפי שיפורט להלן, החלטה זו נתקבלה בחוסר סמכות, שכן על פי סעיף 4 לחוק מינהל מקרקעי ישראל נקבע כי המועצה היא שתקבע את המדיניות הקרקעית לפיה יפעל המינהל. משכך, קבלת ההחלטות בנוגע למדיניות הקרקעית, לרבות לעניין איוש נחלות, הינה בסמכות בלעדית של המועצה!

המצב כיום הינו שקיימות החלטות מועצה, על פיהן נקבעה לכל אחת מהאגודות תקן קרקע, על ידי הרשות לתכנון במשרד החקלאות. ישנן החלטות מועצה המקנות למושבים זכות חכירה לדורות במשבת הקרקע שלהם, ללא כל הבחנה בין נחלות מאוישות לבין נחלות אשר טרם אוישו. המינהל, פעל בחוסר סמכות והחליט על הקפאת איוש הנחלות הפנויות, וזאת מבלי שתתקבל עד היום, בחלוף 7 שנים ממועד הקפאת איוש הנחלות ע"י המינהל, כל החלטת מועצה חדשה בעניין איוש הנחלות.

למעשה, כיום המינהל הופך את החלטות המועצה והן את החלטות שר החקלאות ומשרדו לחסרי משמעות ותוכן, בכך שהוא לא נותן למושבים את האפשרות לאייש את מלוא תקן הנחלות שאושר להם, וזאת תוך שהוא ממשיך, במקביל, לחייבם בגין כל שטח המשבצת.

הזכות לאיוש נחלות נתונה לאגודה על פי המדיניות הקרקעית שנקבעה על ידי המועצה, וזאת בכפוף למילוי הכללים שקבעה הנהלת המינהל. הקפאת איוש הנחלות נמצאת אך ורק בסמכות המועצה, שכן מדובר על שינוי המדיניות הקרקעית.

אנו ערוכים במידה ונידרש להציג את עמדתנו במועצה הקרובה בנושא קריטי זה אשר הינו בעל חשיבות להתיישבות כולה.

בברכה,
עו"ד עמית יפרח
יו"ר אגף קרקעות ואז"ט

קרקע או גג? לא שחור לבן

יוגב שריד - מנהל אגף כלכלה ופיתוח עסקי

בשנת 2008 כאשר תחום האנרגיה הסולארית אושר לראשונה בישראל נפתחו אפשרויות המימוש למיזמים אלו במרחב הכפרי בכלל ובמושבים בפרט.

המגזר החקלאי עבר בעשרים השנים האחרונות תהליכים רבים וביניהם משבר כלכלי גדול שבו קרסו מרבית המערכות הארגוניות, במקביל חלה תפנית בחקלאות, נכנס מיכון מתקדם, התפתחות טכנולוגית, עלייה במחירי חומרי גלם וירידה במחירי המוצרים. חשוב לציין שכל זה הוביל לפחות חקלאים אך יותר תוצרת חקלאית ועליית ערך התפוקה החקלאית מכ-11 מיליארד ש"ח בשנת 1995 ליותר מ-22 מיליארד ש"ח בשנת 2008 - ישנו יתרון גדול לגודל הנחלה לעיבוד.

ההתיישבות במדינת ישראל הינה נכס אסטרטגי למדינה ותושביה, אחת הבעיות העיקריות של המרחב הכפרי הינה בעיה תדמיתית.

חיזוקו ושימורו של המרחב הכפרי הינו צורך אסטרטגי של המדינה ומשום מה משימה לאומית זו נתפסת כנטל.

את תרומת המרחב הכפרי למדינת ישראל ניתן לראות בתועלות עקיפות רבות ולהלן מספר דוגמאות:

שימור הקרקעות

במדינת ישראל כ-22 מיליון דונם מתוכם רק כ-9% הינו שטח בנוי, שאר השטח מתחלק בין "חיל שומרי הקרקעות" - צה"ל, קק"ל, שמורת טבע, גנים לאומיים, והמרחב הכפרי.

המרחב הכפרי מחזיק כ-5.8 מיליון דונם. במקום בו ההתיישבות נמצאת, אין פלישות ואין גורמים זרים על הקרקעות.

איכות הסביבה

החקלאות תורמת לפליטת חמצן רב לאטמוספירה ושומרת על מגוון ביולוגי, ישנה תרומה עצומה למשק המים בכך שהחקלאות יודעת להשתמש במי קולחין.

פריסת אוכלוסיה

ההתיישבות תורמת לפריסת אוכלוסיה בכל המדינה עם יכולת פרנסה ותשתיות לאזרחים.

ההתיישבות תורמת לשטחים הפתוחים ולתוצרת חקלאית יציבה ומגוונת.

לבעל נחלה במושב יש 3 סוגי זכויות:

- * זכות מגורים
- * פעילות חקלאית (עיבוד החלקה החקלאית בין 80-20 דונם תלוי באזור בארץ)
- * פעילות לא חקלאית (500 מ"ר לתעסוקה שאיננה חקלאית בתשלום היוון של 91%)

החלופות למימוש מיזמי אנרגיה סולארית במושבים הם כדלקמן:

1. ברמת בעל הנחלה ניתן להקים תחנה על גג הבית (עד 15kw - התקנה בתוקף במחיר של 204 אגורות ל-kw),

2. על המבנה החקלאי (לול, רפת, בית אריזה וכו')/או על מבנה לא חקלאי. (עד 50kw - התקנה כרגע לא בתוקף ויש צפי לפתיחת מכסה חדשה במחיר של כ-163 אגורות).

3. על גגות של מבנים חקלאיים גדולים (עד 5mgw במחיר של 149 אגורות - התקנה בתוקף).

* בעל נחלה איננו רשאי להקים תחנה של אנרגיה סולארית על הקרקע.

* ברמת האגודה החקלאית ניתן להקים תחנות על מבנים ציבוריים /או מבנים חקלאיים משותפים ע"פ התקנות המפורטות למעלה.

* ניתן להקים על הקרקע במגבלה של עד 10mgw במחיר של 149 אגורות).

תנועת המושבים מלווה את תחום האנרגיה הסולארית בשנתיים האחרונות ודואגת לשמור על האינטרסים של המושבים בתחום.

לאור יעדי ממשלת ישראל לעמידה בשנת 2020 ב-10% מתוצרת החשמל באנרגיה חלופית, אין מנוס מכך שיהיו תחנות סולאריות על הקרקע.

על מנת לממש יעד זה וליצור סדר בכל הנושא תנועת המושבים החליטה על מספר עקרונות בסיסיים למיזמי אנרגיה על הקרקע במושבים:

מידתיות: עד 250 דונם למושב, יתרום גם לחלוקת הכנסות נכונה יותר וגם שמירה על הצביון הכפרי, מידתיות הינו מושג חשוב בכל

פעילות שאיננה חקלאית ופעילות זו חייבת להיות מבוקרת, מסוננת ומידתית. **שוויוניות:** ברמה הבין מושבית, חלוקת הכנסות.מיזם אגודה בלבד ולא של חבר המושב.

קרקע שולית: העדיפות לקרקע שאיננה ראויה לעיבוד.

שמירה על הקרקע מבחינה תשתיתית: האנרגיה הסולארית איננה מזהמת את הקרקע ובעתיד הקרוב יהיה ניתן בטכנולוגיות שונות לגדל על הקרקע סביב הפנלים הסולאריים.

לאור כל זאת הפתרון של מיזמי אנרגיה סולארית במושבים לפי העקרונות הנ"ל יהווה פתרון שבו כל הצדדים ייהנו מכך:

מדינת ישראל: שמירה על קרקעות המדינה, שמירה על התועלות העקיפות הנוצרות סביב המרחב הכפרי, צמצום פליטות הפחמן ועמידה ביעדי הממשלה לשנת 2020.

תשתיות לאומיות: פיזור תחנות ברחבי המדינה (יתרון מבחינה הולכת החשמל), שימוש בתשתיות קיימות.

המרחב הכפרי: מקור הכנסה מידתי וקבוע, פיזור הכנסה וחיזוק האגודה החקלאית.

תנועת המושבים רואה באנרגיה הסולארית כמנוף לקידום ההתיישבות ופיתוח המדינה, צביון המושב נשאר כאינטרס ראשון ועליון גם בקידום מיזמי האנרגיה הסולארית ולכן אנחנו חושבים שצריך למצות את התקנת התחנות הסולאריות על גגות מבנים אך במקביל לפעול להקמת תחנות גם על הקרקע.

◀ המשך המדור בעמוד 9

רשמים וחוויות מסמינר פעילי תרבות שפיים, פברואר 2010

יהודה אלטון, מנהל היחידה

סמינר פעילי התרבות אשר התקיים בשפיים ריכז אליו כ-100 פעילים מ-42 יישובים ומושבים אשר ייצגו 16 מועצות אזוריות מדרום ועד צפון.

פעילים אלה העוסקים בעשייה התנדבותית בתחום התרבות ביישובי התנועה, בועדות תרבות, בועדי היישובים הינם בעצם מנהיגים בקהילה. העשייה התרבותית משפיעה רבות על האקלים החברתי ביישוב ובאמצעותו על התמודדות עם נושאים רבים ומגוונים ביישוב.

הסמינר המתקיים מידי שנה נועד להפגיש בין הפעילים, לאפשר שיח והחלפת מידע לצד העשרה בתחום ייחודי הנבחר על ידי ועדת ההיגוי לתרבות בתנועה. השנה, כאמור, עסק הסמינר בנושא של טקסים, מורשת, תיעוד וכיו"ב.

את הסמינר פתחנו בבוקר חגיגי ובהפתעה קטנה ומחוייכת: בסמינר הספרנים שהתקיים בדצמבר נפגשנו עם המשוררת סיגל מגן. בעקבות המפגש כתבה סיגל שיר אותו הקדישה למושבים: "כשתבוא אל המושב". השיר התפרסם בגיליון 27 של עיתון "המושב" כחלק מסיכום סמינר הספרנים. כשחולק העיתון לתושבים ביישובים, נתקלה בו בחורה צעירה ונמרצת, לימור נלביצקי, בת מושב בצת שנישאה לבן מושב עין עירון. מושבניקית "על אמת". קראה, התרגשה, .. הלחינה!

חזי חביבי, אומן כלי הנשיפה הידוע ממושב ערוגות, הפך את הלחן הקליט לסקיצה מעובדת ואת השיר והחיוך הגישו סיגל ולימור, בחן רב, בפתיחת היום.

איתן בן דוד, מזכ"ל התנועה, בירך את המשתתפים והדגיש את תפקידה של ההתיישבות העובדת במדינת ישראל של המאה ה-21 תוך הצגת ערכי היסוד של התנועה. בתוך המכלול הרחב של העשייה בתנועה התמקדנו בתחום הנוער והתרבות כמנוף להמשך הפיתוח במושבים לעתיד. נציין כי תנועת המושבים מסבסדת את עלויות הסמינר ותומכת בפעילויות לקידום התרבות במושבים וזאת במסגרת פרויקט "תרבות בתנועה" בשיתוף היח' לתרבות ומפעלי חינוך.

אייל עוזון, מזכ"ל חטיבת בני המושבים, הציג בפרוט את פעילות בני המושבים, חשיבות תנועת הנוער בכלל ותנועת הנוער הייחודית למושבים ברחבי הארץ. דגש מיוחד הושם על החיבור בין רכזי הנוער לבין רכזי התרבות בקהילה. אייל המליץ לכל יישוב לשלב את רכז הנוער (המד"ב) בפעילותה של ועדת תרבות ולקיים לפחות ישיבת תיאום שנתית אחת עם רכז הנוער האזורי, המד"ב וועדת תרבות לשם ליבון הנושאים לשיתוף פעולה ובחירת חלוקת תפקידים ברורה. התכבדנו בהרצאתו של הרב מנחם הכהן, אשר שיתף אותנו בחוויותיו כרב התנועה מזה למעלה מארבעה עשורים. מעניין היה לשמוע כיצד התפתחה מסורת ביישובים וכיצד בהומור ורגישות ניתן לגשר על הבדלים ולמצוא את הניגון המשותף בקהילה. הרב חילק פוסטרים וחברות שהופקו בעבר על ידי התנועה בנושאי מורשת ויהדות, אשר עוררו עניין רב בקרב הפעילים. תגובת המשתתפים העידה על הצורך והרצון לעסוק בנושאים היהודיים כחלק מהתפיסה התרבותית ביישוב.

לשאלות ויעוץ בנושא זה ניתן לפנות לרב מנחם הכהן באמצעות התנועה בטלפון: 03-6086307 (ורדה).

את אחר הצהריים פתחנו במפגש עם אורי אסף - משורר, יוצר, מנחה ומפעיל קהילות. טעמנו ממגוון אפשרויות לשיתופי פעולה להנאה והנעה קהילתית, בסגנון ביתי אך מוקפד ובמחירים נוחים.

לפנות ערב עברנו סדנא בנושא טקסים ואירועים ייחודיים במושבים, בהנחיית אילנה יוגב. לאחר סריקה עיונית קצרה אודות מהות הטקסים בחינוך, סוגי טקסים וכיו"ב, עסקנו בעבודה קבוצתית בה חלקו המשתתפים מידע וסיפרו זה לזה אודות הטקסים המתקיימים ביישובים עצמם. מתוך הסדנא עלו מקורות הכח להצלחת הטקסים וההבנה כי כרכזי תרבות כולנו עוסקים בטקסים כמעט כבשגרה. דווקא משום כך, עלינו לראות בכך חובה שהיא זכות לעצור, לחשוב ולבדוק עצמנו אודות מהות הטקס והמשמעות שאותה אנו רוצים להפיק ממנו. כך נבטיח שלא נפעל בצורה "אוטומטית" ונשמר את המהות.

השמש עובדת אתה מרוויח

תנועת המושבים בדקה ומצאה: BRIMAG המקצועית והאמינה ביותר בתחום המערכות הסולאריות!

חברת ברימאג מערכות מזמינה אתכם להצטרף למהפיכת האנרגיה הסולארית בישראל ולהרוויח כסף ממערכת סולארית ביתית.

מבצע בלעדי לחברי תנועת המושבים:

מערכת סולארית ביתית
LG+SOLAREGE
79,000 ₪ החל מ-

יזמנית אנו כולל מע"מ

השמש עובדת אתה מרוויח

5453*
 חייב הפיקע המיני
 ומספרים סולאריות ביתית
 תשלום מדי חודש

www.brimag-systems.co.il

בערב הסמינר התארחנו במועצה אזורית לב השרון ונהנינו ממגוון אירועים: **תערוכת אמני המושב והכפר:** הוצגו עבודות מתערוכה קבוצתית של האמנים אשר ציירו בעקבות 60 שנים להתיישבות הצעירה (מושבי העולים) ו-80 שנים להתיישבות הותיקה. התרשמו מהצלילים והצבעוניות ונסחפנו עם הקצב של הלהקות הייצוגיות של מ.א. דרום השרון בתחום זמר (נוער) ומחול (הורה דרום השרון). התרגשנו עם המופע "אחד לטנגו" בביצועה של דרור עמרני וקינחנו במופע "שירה לב שרה אלטרמן".

את בוקר היום השני לסמינר פתחנו בהתרגשות עצומה עם "סיפור אהבה ארץ ישראלי" - מונודרמה מאת פנינה גרי ובכימויה, שחקנית עדי בילסקי, זוכת שחקנית השנה בתיאטרון הפרינג' 2009: פגישה מקרית מציתה "אהבה ממבט ראשון" על רקע האירועים הסוערים של קום המדינה. דרמה מרגשת ואינטימית שמאירה את הזמן והמקום. מבוסס על סיפור אמיתי. כולנו חשנו כי סיפורה של פנינה גרי הוא בעצם הסיפור של כלנו. חלק מהמשתתפים אף סיפרו על חוויות אישיות מצמררות דומות בתולדות חייהם, בתולדות המדינה. בהמשך להצגה זכינו למפגש מרתק עם האלוף בני גנץ, סגן הרמטכ"ל, בן מושב כפר אחים. במפגש שוחחנו "על הזיכרון האישי והקולקטיבי בחברה הישראלית". המפגש התנהל בנימה אישית אשר ביקשה לשוב ולחזק תחושת היחד, המעורבות והערבות ההדדית שאפיינה את נוף ילדותנו.

התנסויות חווייתיות נוספות חיכו לנו בהמשך היום:

במסגרת העיסוק בנושא הטקסים ומהותם הציעה הסדנא של אורלי קנת ויפעת רייקמנס חשיבה מכיוון שונה. לרב המשתתפים היתה זו הפעם הראשונה בה התנסו בטקס מעבר מיום הזיכרון ליום העצמאות. הטקס לווה בקריאה מתוך חוברת ייחודית שהופקה בנושא על ידי "בית תפילה ישראלי". ההתרגשות אחזה בכולם עת הדלקנו נרות והזכרנו שמות של רעים ובני משפחה שנפלו במערכות השונות. לא היה צורך במילים רבות, העיניים הן אלה שדיברו ומצאו את החיבורים בין כלנו. במהלך הטקס עברנו מהתכנסות בזיכרון והתייחדות לחיבור, גאווה והוקרה על היש ועל הטוב שבחינו.

סדנא נוספת שחווינו היוותה שחרור מרענן ודרך מצוינת לחיבור והיכרות בין המשתתפים: **"מלב אל לב - על קשרים וגשרים בין אנשים"**: סדנת דרמה ומשחקי תיאטרון עם אורנה קדם, מנחת קבוצות, דרמה חינוכית, בימוי, תיאטרון חזותי ותיאטרון פלייבק. מה שלקחנו מהסדנא המיוחדת הזו היא את התחושה שהקשר והגשר בין כלנו לא נמצא רחוק ואף אינו תלוי בגורמים חיצוניים. הוא ממש כאן, מעבר לחיוך שבזוית העין ובקצה היד המושטת בהרבה שמחה. כל שאנו כפעילי תרבות צריכים לעשות הוא לאפשר זאת בקהילה, ליצור את ההזדמנויות המיוחדות לחיבורים שעל פי רב בשגרה אנו שוכחים לאפשר לעצמנו עד שלעיתים אנו כמעט שוכחים שהם קיימים. הפעילות מותאמת לכל גיל וקהל יעד בהתאם לצורך.

המפגש האחרון בסמינר הוקדש לסקירה שהעבירה מיכל כהן-סדיקלר אודות ממצאי סקר תרבות הפנאי אשר ערכנו ביישובי התנועה במסגרת פרוייקט "תרבות בתנועה". בהקשר זה נציין כאן את הצורך שעלה בקרב פעילי התרבות לשמירה על קשר, להעברת מידע שוטף, רעיונות, הצעות והכשרות במהלך השנה. תנועת המושבים ממשיכה בפרוייקט "תרבות בתנועה" גם בשנה זו, כך שהיחידה לתרבות מברכת על האפשרות להמשיך וללוות אתכם בעשייה ביישובים ברחבי הארץ. ממצאים מפורטים יפורסמו בנפרד.

יהודה אלטון, ולצידו צביה ביכלר מזכירת המחלקה, סיכם את הסמינר בהערכה למשתתפים בו ולצוות שהיה שותף לתכנון.

זה המקום לשוב ולהודות למנהלי מח' התרבות השותפים לוועדת ההיגוי של תחום התרבות בתנועה על תרומתם לסמינר ולמינוף הפעילות לאורך כל השנה. אנו מקווים כי במהלך השנה הקרובה יתהדק הקשר עם עוד פעילים ומועצות כך שבסמינר הבא עלינו לטובה נמשיך ליהנות, לתרום ולהיתרם ממפגש עם מספר הולך וגדל של פעילים מעוד ועוד יישובים ומועצות ברחבי הארץ.

אנו מודים למשתתפים על תרומתם הנכבדה להצלחת הסמינר ועל המשובים החמים. מבטיחים לשמור על קשר ומזמינים אתכם לפנות אלינו בכל שאלה ורעיון:

יהודה אלטון, מנהל היח' לתרבות ומפעילי חינוך בתנועת המושבים, tarbut@tmoshavim.org.il

אילנה יוגב, יו"ר ועדת תרבות בתנועה, טלפון: 052-3651011 ilanayogev@gmail.com

סיכום הסמינר, מיילים וטלפונים של אומנים ומרצים, תמונות ומצגת טקסים ביישובים - לשימושכם בדף התרבות באתר תנועת המושבים www.tmoshavim.org.il

מעניין אדם

מושב גן שורק

מושב גן שורק נוסד ביום ב' אב תש"י, 16 יולי 1950 והוא הישוב הצעיר ביותר במועצה האזורית גן רווה. המושב הוקם כהרחבת מושב נטעים ולאחר מכן הפך למושב עצמאי. מתיישביו היו עולים חדשים בעיקר מפולין ומרוסיה, פליטי שואת אירופה וחיילים משוחררי מלחמת השחרור. מקור שם המושב בנחל שורק הזרם מדרום לו ונהנה ממים זורמים כל השנה.

על שטח שומם הוקמו מבני מגורים - פחונים, ללא ריצוף. הרצון העז להיאחז בקרקע ולהתחיל בהתיישבות חקלאית גבר על הקשיים הרבים. כיום, מונה המושב כ-333 נפשות והוא יפה, מפותח ומשגשג עם איכות חיים גבוהה. ענף החקלאות מטפח פרדסים, מטעים, משתלות ופרחים בהיקף של מאות דונמים. במושב מזכירות, מועדון, צרכניה ספריה וגני שעשועים מטופחים.

המיסוי הכרוך בירושת המשק החקלאי

גלעד שרגא, עו"ד

הוראותיו הייחודיות של הסכם המשבצת הנוהג במושבים, המורות על אופן העברת הזכויות במשקים חקלאיים, מחייבת כיום רישום המשק על שם יורש/ת אחד בלבד.

לכן, לקבלת החלטה על זהותו של היורש אשר על שמו יירשם המשק בסופו של יום, קיימות השלכות מיסוי רחבות אשר ראוי, כי יעשו ויילקחו בחשבון כבר בעת עריכת הצוואה ע"י ההורים המורישים, ולכל המאוחר בטרם הגשת בקשת צו קיום צוואה ו/או צו ירשה לרשם לענייני ירשה.

כעיקרון, עצם העברת הזכויות במשק חקלאי מכח צוואה ו/או מכח צו ירשה, אינה כרוכה בתשלום מידי של מס, כך שניתן להעביר את הזכויות במשק וללא שהדבר מצריך דיווח העסקה לרשויות המס.

כמו בכל דבר גם בעניינו, תכנון מראש של חלוקת הירושה בעוד ההורים בחיים, מביא לחסכון כספי ולהימנעות מחובת תשלום מס בגין העברת הזכויות במשק.

כאשר ההורים תכננו את חלוקת רכושם עוד בחייהם בין ילדיהם, ולמעשה ייעדו את המשק החקלאי לאחד הילדים ודאגו לפיצוי שאר האחים ממקורות כספיים אחרים, כי אז מלאכת העברת הזכויות במשק החקלאי הינה פעולה שלא תצריך התערבות רשויות המס, אולם כאשר שווי המשק אמור להתחלק בצורה כזו או אחרת בין כלל הילדים ויש צורך לפצות את האחים המסתלקים מחלקם בירשה, עשוי הדבר לחייב בתשלום מיסוי בגין אותם הכספים שהועברו ע"י האח שיקבל את הזכויות במשק למטרת פיצוי האחים.

כמו בכל דבר גם בעניינו, תכנון מראש של חלוקת הירושה בעוד ההורים בחיים, מביא לחסכון כספי ולהימנעות מחובת תשלום מס בגין העברת הזכויות במשק.

במקרים בהם השאירו ההורים לילדיהם את מלאכת חלוקת העיזבון והמשק, קיימות שתי אפשרויות:

1. כאשר נעשית חלוקת נכסי העיזבון מתוך נכסי העיזבון - החלוקה אינה חייבת במס ולכן כל עוד לא בוצעה חלוקה בפועל ניתן לערוך בה שינויים, גם אם הדבר אינו תואם את האמור בצוואה או בצו הירשה.

2. כאשר נעשית חלוקת נכסי העיזבון מנכסים וכספים שמחוץ לעיזבון - קובע חוק מיסוי מקרקעין, כי תשלום כספים ליורשים ממקורות שאינם בתוך העיזבון, חלה עליהם חובת תשלום מס.

כלל האצבע הינו - כאשר נעשה הפיצוי מתוך מסת נכסי וכספי העיזבון, כי אז אין הפיצוי חייב בתשלום מס אולם כאשר נעשה עירוי חיצוני, העברת כספים מחוץ לנכסי העיזבון במטרה לפצות את אחד היורשים (אלו שהסתלקו מזכותם במשק החקלאי, כי אז הפיצוי יחויב בתשלום מס. בעוד שלעניין תשלום מס שבח חלה חובת תשלום מס, כאשר משולמת תמורה ליורשים, הרי שלעניין תשלום דמי הסכמה גם אם שולמו כספי פיצוי בין היורשים ממקורות חיצוניים, לא תחול חובת תשלום דמי הסכמה למינהל מקרקעי ישראל, והתשלום פשוט יידחה למועד מכירת המשק בעתיד.

במקרים רבים, על דור ההמשך בהתיישבות, לקחת על עצמו את מלאכת ההיוועצות בגורמים המומחים בדבר, ולהביא בפני הוריהם את המידע והדרכים לתכנון חלוקת הירושה, ולא להמתין ולחכות עד לאחר מועד פטירת ההורים, כדי לגלות שביירושה שהושארה להם שותפים גם גורמים "נוספים" דוגמת רשויות המס שנידוע אינם בני משפחה מקרבה ראשונה.

הכותב הינו עו"ד המתמחה בדיני אגודות שיתופיות מושבים ומשקים חקלאיים.

מייל: office@gilad-law.co.il
אתר: www.gilad-law.co.il / משק.קום

רשימה זו הינה למידע כללי וראשוני בלבד ואינה נועדה בשום מקרה לשמש כיעוץ משפטי ו/או כתחליף ליעוץ משפטי. אין להסתמך על האמור מבלי להיוועץ עם עורך דין העוסק בתחום בטרם נקטת כל פעולה או קבלת כל החלטה. כמו כן, אין להעתיק, לפרסם ולהפיץ מבזק זה, כולו או חלקו, ללא קבלת אישור מאת עו"ד גלעד שרגא

התנאי לקיום התיירות הכפרית: שימור וחיזוק החקלאות

מאת: יוגב שריד - מנהל אגף כלכלה ופיתוח עסקי

הניסיון מוכיח שההתמקדות בתחום כלכלי אחד, יהיה אשר יהיה, אינה נכונה. מי ש"שם את כל הביצים בסל אחד" עלול להיתקל בבעיה קשה אם ענף התיירות נכנס לקיפאון, מה שקורה מעת לעת מסיבות ביטחוניות או אחרות. מהצד השני, העיסוק בתיירות יכול להיות משענת כלכלית חשובה בתקופות שבהן מצב החקלאות בשפל או של החלפת מקום עבודה מחוץ למושב.

ענף התיירות הכפרית עומד כעת בשעת מבחן. אנו נמצאים במצב של עודף היצע על הביקוש והמשך מגמת בניית צימרים חדשים באזורים מסוימים במדינה עלול לגרום לקריסה כלכלית. בשנים האחרונות נמשכה מגמת פתיחת חדרי אירוח חדשים וזאת למרות שהמשבר הכלכלי גרם לירידה במספר הלינות. כתוצאה מכך צימרים רבים נותרים ריקים באמצע השבוע וחלקם גם בסופי השבוע שאמורים לספק לתיירים את הבסיס להכנסות.

בימים אלו נערכים במשרד התיירות דיונים על הקצאת התמיכה בשנת 2010 תמיכת המדינה בתיירות הכפרית ראויה לשבח, אולם נכון יהיה להפנות את התקציב לשדרוג חדרי האירוח הקיימים ולא להקמת חדשים מאחר ואלו ינגסו בעוגה הקטנה, יסבכו את חברי המושבים בהשקעות שיתקשו להחזיר ויפגעו בחדרי האירוח שכבר פועלים, כמו כן ישנה חשיבות רבה להשקעה באטרקציות תיירותיות על מנת לחזק את סל החופשה המלא במרחב הכפרי.

תרומה חשובה נוספת ואולי העיקרית ביותר, שהמדינה יכולה לסייע באמצעותה לקידום הענף היא הסרת חסמים בשלבי התכנון והאישורים מול מינהל מקרקעי ישראל וועדות התכנון, כאן אין צורך בהשקעה תקציבית. להיפך, הרחבת הבסיס הכלכלי של המושבים מספק הכנסות נוספות לקופת המדינה הן בשלב הבניה והן מתשלומי המיסים. אין ספק שזהו אינטרס של כולם לפעול להצלחה ושגשוג של התיירות הכפרית.

אחד השינויים הדרמטיים שעברו על המושבים בעשורים האחרונים הוא פיתוח התיירות הכפרית. עד לשנות השמונים עסקו מעט חברי מושבים בתחום התיירות, חדרי האירוח היו פשוטים יחסית והאטרקציות הסביבתיות מעטות.

הירידה ברווחיות בחקלאות יחד עם רצונם של הישראלים לגנון ולהעשיר את חופשותיהם העניקו רוח גבית חזקה להקמה של אלפי חדרי אירוח בהתיישבות. היו שחששו מההשפעה שתהיה לתיירות הכפרית על החקלאות, אולם כעת לאור הניסיון שנרכש המסקנה היא אחת: התיירות הכפרית והחקלאות שלובים זה בזה. מי שמוותר על עיסוקו בחקלאות מאבד חלק מהקסם שמושך רבים כל כך לחופשה בהתיישבות.

זוגות ומשפחות שמגיעים ללינה כפרית מחפשים את האופי החקלאי: את הריחות והקולות המיוחדים, אורח החיים המיוחד, השטחים הפתוחים והנוף הירוק. זו הזדמנות עבור חלק מהם להיזכר בימים רחוקים ולהעניק חוויות מיוחדות לילדים.

החקלאות היא כלי חשוב לפיתוח אטרקציות תיירותיות שהן חלק בלתי נפרד מהתיירות הכפרית. ברחבי הארץ הוקמו מרכזי אירוח כפרי רבים בתחומי ענף החלב וענפי הצומח שמנצלים באופן חכם ופורה את היתרונות של העיסוק בחקלאות. אם נאבד את האופי המיוחד, העניין של קהל המבקרים בנו יפחת אף הוא. מי שמחפש חופשה "סינתטית" יוכל למצוא זאת ללא קושי בבתי המלון העירוניים.

מסקר שערכה תנועת המושבים בקרב מפעילי תיירות כפרית עולה שהרוכ המכריע של העוסקים בענף אכן לא מתבססים עליו כעל מקור פרנסה יחיד: 47% עוסקים גם בחקלאות, 44% משלבים עבודה חיצונית כשכירים או עצמאים ורק 9% עוסקים בתיירות בלבד.

תנועת המושבים וקרן קורת הקימו קרן הלוואות "זרעים פיננסיים" לחברי מושבים בהיקף של 12.5 מיליון שקל. הקרן תעניק הלוואות בהיקף של 80 אלף עד 300 אלף שקל באופן אישי לחברי מושבים במטרה לסייע להם בהקמה או שדרוג של משקים חקלאיים, תיירות כפרית ופעילויות כלכליות אחרות. ההלוואות תינתנה בריבית אטרקטיבית של עד פריים + 1.8% ועם בטחונות מופחתים.

פרטים על הקרן וטפסי פנייה באתר תנועת המושבים או בטלפון 03-6086309:
www.tmoshavim.org.il

תנועת המושבים
בשיתוף עם קרן קורת,
הקימו קרן הלוואות
"זרעים פיננסיים"
בהיקף של 12.5 מיליון ₪
לחברי המושבים

טיולי פסח מחוזיים - צפון, מרכז ודרום

בטיול מתנסים החניכים בבישול ארוחת ערב על מדורות שתורם לגיבוש הקבוצה

מחוז צפון - פרחים בקנה.

מזה שנה שניה יוצאים חניכי ז-ח במחוז לטיול פסח. במקום לפקוד את הקניונים ובתי הקולנוע, בוחרים החניכים לצאת למסע נודד וייחודי ממצפה אופיר, דרך נחל מיצר, עין תאופיק ולבסוף עין גב. המסע מתעסק בנושא התיישבות ומנהיגות (ובשילוב בניהם) מתוך דגש על התיישבות בגולן. החניכים ילמדו על סוגי התיישבות השונים ויבינו את השינויים המתרחשים במושב והשלכותיהם וכמו כן, יעמיקו בשאלת הגולן ביחס השלום עם סוריה כשמטרת העל היא להכיר את הארץ ולהיות מודעים ובעלי דעה כלפי שאלות אקטואליות הקשורות במדינת ישראל.

מחוז מרכז - הפסגה היא המטרה, השביל הוא הדרך

בטיול זה נעסוק באיכות הסביבה, ביחסים בתוך הקבוצה ובזיקה לתנועת הנוער. לחניכים החניכים יטיילו בנחל יבניאל והר תבור, ילוננו בעיר לביא, יקיימו יום ניווט ויקנחו בטיול אופניים באזור יער לביא. לחניכים במחוז צפון טיול כוכב ובו ימי אתגר עשירים בפעילויות, משימות חברתיות בהם טמונים ערכים חברתיים אשר מטרתם לקדם ולהעצים את הקבוצה ואת הקשר האישי עם המדריך שלה.

בשעה זו, כשאתם קוראים את העיתון חוזרים כ-1500 חניכי בני המושבים בשכבות ז-ח מטיולי הפסח. ההדרכה בטיול נעשתה על ידי כ-500 המדריכים של החניכים ביישוב, בני כיתות י"ב, שבחרו גם הם, בצורה שכיום רחוקה מלהיות מובנת מאליה, לזוטר על ימי החופש ולצאת עם החניכים לטיול, לקחת אחריות ואף להכין מראש הדרכות ופינוקים. טיול זה הינו אירוע מרכזי ומשמעותי בחודשיים בהם אנו עוסקים בתנועת הנוער בנושא: חוץ וטבע. כמו כן, בטיול זה החניכים חווים לראשונה השנה מפגש עם חבריהם מהמועצות האזוריות במחוז. את הטיולים הובילו רכזי בני המושבים במועצות, מדריכים בוגרים וחברי גרעין עודד בניצוחם של מנהלי המחוזות.

אנחנו מבטיחים להעביר רשמים נוספים ותמונות שלא יוכלו להוסיף עכשיו בשל סגירת העלון וירידתו לדפוס אנו מאמינים שעוד תשמעו במהלך החג מהילדים, הנכדים והנינים את קורות הטיול.

מחוז דרום - מתחילים מחדש במדבר

בככל שנה יוצאים חניכי ז-ח במחוז לטיול פסח. השנה נטייל בטיול נודד באזור נחל צפית דרך מצג תמר והמכתש הקטן ונסיים בטיול אופניים בנחל סדום. בטיול יכירו החניכים את הסביבה ואת מאפייני המדבר ואיך החיות מתקיימות בהרמוניה עם הטבע ולא משמידות אותו. כמו כן, ילמדו החניכים על ההשפעות והשלכות של מעשי האדם וישליכו מעניין זה לחייהם ולדרכים לחיות בחברה טובה יותר. בטיול זה יתנסו החניכים לראשונה בטיול נודד ובבישול עצמי על מדורות.

בטיול נודד מעמיסות משאיות את הציוד של החניכים ומעבירות מחניון לחניון

טיול פסח הוא אירוע מרכזי בתהליך החינוכי הקבוצתי במהלך השנה

בני המושבים משתפים פעולה עם חטיבת הצנחנים

ומשפיעה עליהם לבחור בשירות פיקודי משמעותי ביחידות השדה. עוד ציין עוזון כי בני נוער רבים מהמושבים יוצאים ליחידות מובחרות ולא ממשיכים למסלול קצונה וכי התנועה שמה לה ליעד להפנות את בוגריה ליחידות השדה ובמיוחד למסלולי הקצונה והפיקוד.

אנו תקווה כי שיתוף הפעולה יקצור את פירותיו וזכזה לראות רבים מבוגרינו מתנדבים לחטיבת הצנחנים ולוקחים חלק משמעותי בהגנה על העם והמדינה.

לפני כשבועיים הגיע מכתב ממח"ט הצנחנים אל"מ אהרון חליוה שבו נכתב כי בגיוס האחרון לחטיבת הצנחנים התגייסו כ-30 חיילים בוגרי תנועת בני המושבים.

החיילים, בוגרי "בני המושבים", ציינו, כי תנועת הנוער היוותה חלק משמעותי בחייהם והשפיעה עליהם לקחת חלק במערך הצבאי ובחטיבת הצנחנים בפרט.

בתאריך 31/1/10 נערכה פגישה בין מזכ"ל תנועת המושבים אייל עוזון ומח"ט הצנחנים אל"מ אהרון חליוה. בפגישה הקרין המח"ט סרטון על חטיבת הצנחנים ושיבח את תנועת בני המושבים על תרומתה לחטיבה.

בפגישה סוכם על שיתוף פעולה מלא בין חטיבת הצנחנים לבין תנועת בני המושבים.

עוזון ציין כי הגיוס לצה"ל הינו חלק חשוב בחינוך בני הנוער וכי תנועת בני המושבים פועלת רבות בקרב בני הנוער

בתמונה: מזכ"ל בני המושבים אייל עוזון ומח"ט הצנחנים אל"מ אהרון חליוה

מודעה

לבני המושבים

דרושים

מדריכי נוער ליישובי מועצה אזורית גן רוזה

לפרטים יש לפנות לעופר שיין
בטלפון-052-6733950
מייל mr.hemyolin@gmail.com

עוגת תפוחי עץ וקמח מצה

באדיבות רונית אופנהיים, מושב נווה מבטח

בחרתי עוגה זו משום קלות ההכנה וכן כי אני מאד מאוד אוהבת עוגות תפוחים לסוגיהם...

אופן הכנה:

1. מערבבים את חומרי המלית ומניחים בצד
2. מערבבים את חומרי הציפוי
3. מערבבים את כל חומרי הבצק לעיסה אחידה
4. משמנים תבנית ומשטחים עליה כמחצית מהבצק.
5. מפזרים את מלית התפוחים.
6. משטחים את מחצית הבצק הנותרת על התפוחים ועליה מפזרים את חומרי הציפוי.
7. אופים בתנור שחומם מראש ל 175 מעלות צלזיוס, במשך שעה עד שעה ורבע.

חג שמח ובתאבון!

פינה עם ארומה אישית

החומרים לתבנית בקוטר 26 ס"מ

לבצק:

- 6 ביצים
- 1 כוס שמן
- 2 כוסות סוכר
- 1/2 כוס קמח תפוח אדמה
- 11/2 כוס קמח מצה

למלית:

- 1 ק"ג תפוחי סמית מקולפים וחתוכים לפרוסות
- 3/4 כוס סוכר
- 2 כפיות קינמון
- מיץ מלימון אחד

לציפוי:

- 1/2 כוס אגוזי מלך או פקאן שבורים קלות
- 2 כפיות קינמון
- 1/2 כוס סוכר

הלמן-אלדובי מציגה:

הטבות לחברי המושבים ובני משפחותיהם

שירות אישי

קו ישיר למנהל הקופה
בכל עניין הנוגע להתאמת
המסלולים לצרכיך

דמי ניהול

דמי ניהול נמוכים
קבועים של
0.65% בשנה

הלוואות

הלוואות עד מחצית
מסכום החיסכון
מכספי הקופה
בכפוף להוראות כל דין ולאישור הקופה

הלמן-אלדובי תגמולים במושבים (לשעבר)
אופקים קרן השתלמות

הלמן-אלדובי
קופות גמל ופנסיה בע"מ
הלמן-אלדובי. משקיעים בך.

מתקשרים עכשיו: 03-6000181

info@hag.co.il • www.hag.co.il

המידע נועד בכדי להסב את תשומת הלב בלבד ואינו מהווה ייעוץ מכל סוג שהוא